

נשות ואנשי הרוח
אתמול היה יום קשה.
לכולם כנראה.
כל אחד ואחת בדרכו.

יום שהוא אנדרטה אילמת של גבורה, שכול, כישלון. וכמה כאב ואובדן.
ואיכשהו יצאתי ממנו מעודד. אופטימי אפילו.

יצאתי ממנו אופטימי כי פגשתי בו, גם באחרים וגם בעצמי, לא מעט רגעים של חשבון נפש, של מבט
קדימה, של רצון לתקן. של לקיחת אחריות.
חלק מזה קשור לשלושה סיפורים על פיקוד, שאני מבקש לחלוק איתכם.

אשירה, אישתו של תומר גרינברג ז"ל, מג"ד 13 בתחילת המלחמה. כאילו שלא מספיק קשה בימים
האלה, אז גם הערנו אותה בארבע לפנות בוקר כדי לפגוש את פורום מטכ"ל. באחד הרגעים היא
מספרת שבמשך שנים, לפני ה-7 באוקטובר היו לתומר שני חללים שהוא חש קרוב אליהם במיוחד,
שניהם מאותו אירוע של היתקלות באזור כיסופים, ב-26 במרץ 2025. האחד היה מפקדו- רב סרן
אלירז פרץ ז"ל, וכולם באופן טבעי דיברו עליו. הוא היה מפקד נערץ, משפחה עם סיפור מצמרר, כל מי
שקורא את השורות האלה כנראה שמע עליו. והיה לו עוד חלל, שהיה פקוד שלו באירוע ההוא- אילן
סביאטקובסקי שמו. ואשירה מתארת את התסכול של תומר מזה שעל אילן אף אחד לא מדבר-
ומבחינתו זו היתה אחת השליחויות שלו- שיזכרו גם את אילן. את הלוחם ה"רגיל", עם ההורים העולים,
האב כבר נפטר בינתיים, סיפור חיים מפותל משהו. "עד היום", אומרת אשירה, "אתם רוצים למצוא
אותי ביום הזיכרון, לא תמצאו אותי על קברו של תומר. אני אצל החיילים שלו, וקודם כל אצל אילן".
הלכתי לחפש אותו באתר "יזכור" בעקבות דבריה- איזה סיפור, איזה חיים, איזו דמות האילן הזה. רק
בישראל אתה יכול למצוא את השלישייה הזו בסיפור אחד- תומר, אילן, ואלירז. שיעור על החיילים
הרגילים שלנו, שהם הכל חוץ מרגילים, על אלה שהם לפעמים שקופים, פחות נראים. ועל מפקד
שהתעקש לנסות לראות.

שלושה סיפורים על פיקוד

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

"אין עם אָשר יסוג מַחֲכִירוֹת חַיִּיו"

שלושה סיפורים על פיקוד

כ"ה בתשרי התשפ"ו
17/10/2025

תמיד נמרודי הובא למנוחת עולמים.

הלוויה קורעת לב, בה הובא למנוחות כשאלפים באו ללוותו בדרכו האחרונה. דבריהם של אלון, חירות, עמית אחותו הקטנה, והסבתא- מעל קברו של תמיד- פילחו אלפי לבבות בכאב וגם נתנו לא מעט תקווה. אבל היה הספד אחד, ממש לקראת הסוף, שאיכשהו חמק מהבותרות אבל כל מי שהיה שם לא ישבח. "דניאלה, המפקדת של תמיד". ככה בפשטות זימן אותה עורך טקס האשכבה. היה ראוי להביא כאן את דבריה במלואם. מי שידעה, אעביר לו אותם. מפקדת צעירה, קצינת משא"ן במת"ק עזה, השתחררה מאז וכיום במילואים. מהתיאור שלה את עשייתו של תמיד- אפשר לבנות מערך שיעור על איך להיות מש"ק חינוך או קצינת חינוך מצטיינת. בהמשך היא מתארת לא רק את דמותו ואת מעלותיו, אלא מי הוא היה עבורה כפקוד, וכמה הוא ידע לראות אותה, ומבעד לדבריה ברור כמה היא ראתה אותו. מדי פעם אתה פוגש מפקד או מפקדת בצבא ואומר לעצמך- הייתי רוצה שלביתי תהיה מפקדת כזו, ככה הרגשתי כשהקשבתי לה. היא חתמה את דבריה בפניה למפקדים ומפקדות, והציבה דף שאין לי מושג איך עומדים בו, אבל הוא תזכורת חשובה ומצפן לכולנו: "ולכם, מפקדות ומפקדים- בסדיר ובמילואים כאחד- תזכרו שהחיילים שלכם הם האוצר היקר ביותר שבידיכם. תהיו שם בשבילם, תראו אותם באמת. תקשיבו להם, תשאלו, תתעניינו, תחבקו. אל תסתפקו בפקודות- תתנו לב. תהיו עבורם בית שני, הורים בשירות, כי הם מפקידים בידיכם את היקר להם מכל- את עצמם".

בר זונשיין היה מ"פ בשבעה באוקטובר. חלק מהכוחות שהחזיקו את הקו. בגדול, הדברים שהוא עשה באותו היום הם בסדרי גודל של קהלני בעמק הבכא או של כח צביקה בקרבות 188. יש לכך מספר גרסאות ברשת, ואיחלתי בהצלחה למי שיעבוד על המצפן מורשת הזה, כי אין לי מושג איך עורכים 48 שעות של גבורה בלתי פוסקת לעשר דקות +/--. הוא נבחר להשתתף בפאנל מול פורום מטכ"ל, שהתקיים אתמול בנחל עוז, בהובלת מערך החינוך. היום הוא קצין אגם של 460. יושב שם, חצי חמוד וחצי אימתני. נראה כמו מישהו שהיית שמח שיחבק אותך בשקשה והיית רוצה אותו לצידך או לפניך אם מישהו בא להרוג אותך. בשבעה באוקטובר, נניח. דילמות בלתי נתפסות, החלטות קשות שהזמן לא הפך לפשוטות יותר. הטנק שלו כנראה קטל עשרות או מאות מחבלים באותו היום. הוא הציל כנראה עשרות מחטיפה או ממוות. ובסוף כשהוא נשאל על מה נשאר מהיום הזה- הוא מפטיר- "נבשלתי". זו היתה משימת חיי בקו הזה, להגן על היישובים, ולהגן על הפקודים שלי (הוא מונה אותם- את הצוות שנחטף, את היישוב שלא הספיק להגיע אליו). ונבשלתי בה". זו לא מליצה ולא מס שפתיים, ככה הוא תופס את האחריות שלו- כמחלטת. למפגש הזה קראו "מישירים מבט". איכשהו נראה היה לי שכולנו ברגע הזה בוהים בעפר שלדגלינו.

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

"אין עם אֶשֶׁר יסוג מַחְפִּירוֹת חַיִּיו"

שלושה סיפורים. קצה הקרחון מאתמול. והיריעה קצרה מלהכיל. אינספור סיפורי גבורה, והחלטות, ודילמות. ובהזדמנות צריך לדבר גם על בשלים, ולא רק על מופת. ויש עוד כל כך הרבה לספר. אבל את שלושת השיעורים האלה אני לוקח מאתמול, ומקווה שנהיה ראויים. קודם כל בבית פנימה, במפקדים ובמפקדות בחיל. זו ראשית הצירים. ואחר כך, יש כאן גם את האחריות שלנו כחיל לסייע לצה"ל לעצב ולחדש אתוס ביקודי ראוי. זה חלק חשוב מהתיקון מהיכולת של צה"ל להמשיך ולצעוד קדימה. להשתפר. להיות הצבא שהוא צריך ויכול להיות.

שבת שלום,
סמואל

שלושה סיפורים על פיקוד

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

“אין עם אֶשֶׁר יסוג מַחְכִּירוֹת חַיִּיו”